

CARZYK (18) sb m

-a- (12), -ã- (6); -ã- *BielSpr*; -a- : -ã- *BielKron* (1 : 2), *StryjKron* (10 : 1), *GrabPospR* (1 : 2).

sg N carzyk (1). ◇ D carzykowi (1). ◇ pl N carzykowie (6). ◇ G carzyk(o)w (6). ◇ I carzykami (3).
◇ du I (cum nm) carzykoma (1) *BielKron* 403.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.

Zapożyczony z Rusi tytuł tatarskich sułtanów (synów chanów, z ruska „carów”) lub pomniejszych chanów tatarskich; Cingarorum ducem Comitem vocat Delrius (4. Magic) sic vocabis ducem Scytharum, vel Tartarorum Cn (18) : Tátárowie v Klecká lie položyli ze dwiemá Cárzykomá. BielKron 403; [Tatarowie] dáli mu imię od przełożenístwa Cangius Chan/ to ieft Krol álbo Cefarz/ y byli go wšyfcy Carzykowie poľufzni iáko Páná przyrodzonego. BielKron 438v, 403v; BielSpr 68; vkažaká lie im w polu wielka Hordá Tátárow z trzemá Cárzykámí ná trzy vfce rozdzieleni StryjKron 416; Naprzod Cárzykow fiedm Synow Cárzá Przekopľkiego wšyftki woyľká Hordińskie ľpráwováli. StryjKron 777, 416, 702 [3 r.], 732; GrabPospR N2.

W połączeniu z imieniem (1): Bo Tátárowie [...] z Carzykámí Nagay y Telubugá [...] w Mázowiecká ziemię wtárgnęli *StryjKron* 370.

Wyrażenia: »nahajski carzyk« (2): ktory Ńtał przed Wilnem w rozbitych Namiotách z Ńwoimi/ y z onymi co byli do niego poŃłáni od Nahayľkicli Cárzykow Tátárow *StryjKron* 697, 697.

»carzyk tatarski« (2): Moľkwicín ná nas záiátrzony duže ľię mocni [...] y zamki y pobierániem Hord y Cárzykow Tátárlkich *GrabPospR* K4, N3.

»carzyk zawolski« (1): Srogie wnétrzne zaboyľtwá Cárzykow Zawoľľkich. *StryjKron* 416 *marg.*

HG